

Kultur(läro)plan

Förskola/skola
Arvidsjaur Kommun
2005 - 2009

Denna lilla skrift

innehåller mycket nyttigt. Här finns alla mål och strävanden samlat i en enda liten skrift. Detta häfte skall vi alla ha som riktlinje för vårt arbete inom kulturen.

www.arvidsjaur.se

*Barn och ungdomar
behöver rötter för att leva
och vingar till att flyga*

Kultur(läro)plan för förskola/skola i Arvidsjaur kommun

Mål med kultur(läro)planen

- Kultur(läro)planen ska utgå ifrån att alla barn ska ha rätten att ta del av alla kulturyttringar, oberoende av sociala skillnader, skola eller boendeort.
- Kultur(läro)planen ska verka för ett rikt och varierat utbud av kulturaktiviteter för och med barn och ungdomar.
- Kultur(läro)planen ska försöka hitta en strategi för kulturarbetet inom varje kulturyttring från förskola till gymnasiet i Arvidsjaur kommun.
- Kultur(läro)planen ska verka för att bättre samordna och nyttja de kulturresurser som finns tillgängliga både inom och utom skolan.
- Kultur(läro)plan = Ett ord som täcker samarbetet mellan kulturens verksamhet och förskolans/skolans kulturverksamheter.
- Kultur(läro)planen bygger på idéer från de ursprungliga arbetsgrupperna som bildades för att genomföra en kultur(läro)plan.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen fram till 2009:

- ◆ Barnen ska i så stor utsträckning som möjligt se hela ledet i varje kulturyttring, från idé till genomförande.
- ◆ Ta tillvara på lokala resurser, konstnärer, poeter osv.
- ◆ Lyfta fram byarnas kultur.
- ◆ Barn och ungdomar ska uppmuntras till att skapa själva.
- ◆ Sträva efter att eleverna får en mottagare för vad de gör.
- ◆ Uppmuntra möten mellan skolans/förskolans och samhällets kultur.
- ◆ Skapa förutsättningar så att amatör /professionell kultur möts.
- ◆ Ta tillvara det som är typiskt hos oss, snö - is – samer - natur m.m.
- ◆ Kulturen planeras och sammanställs genom en terminsvis kulturkalender så att lärare/elever och andra får en större överblick över vad som händer inom barn- och ungdomskulturen och därmed kan arbeta vidare med de upplevelser som kultur ger.
- ◆ I samarbete med olika organisationer arrangera en Kulturvecka under höstlovet
- ◆ Utvecklingsarbete kring medel och metoder i barn- och ungdomskulturarbetet ska stimuleras.
- ◆ Kultur(läro)planen ska revideras och utvärderas efter periodens slut.

Varför en kultur(läro)plan?

Fler möten
mellan kultur
inom och
utanför skolan

Det görs en kulturkalender för skola och förskola varje termin. Den ges till politiker, elevråd, kulturgrupper, personal inom skolor och förskolor m.fl. Alla får på detta sätt information om de aktuella kulturarrangemangen.

Planera kulturen långsiktigt och man vet att man väljer rätt. Alla får ett brett kulturutbud och man förhindrar att bara tar del av endast några få kulturyttringar.

Planen kan bli ett hjälpmedel för personalen

Information om kultur når ut i tid till skolan och förskolan m.fl. Tid plats och vad.

Lättare för personal att för- och efterarbeta ex. en föreställning. Alltså lättare att fördjupa sig i de kulturella yttringarna.

Planen uppmuntrar eget skapande

Alla barn ska få rätten att ta del av alla kulturyttringar, oberoende av sociala skillnader, skola och boendeort.

Verka för att samordna kulturutbud/resurser genom att samarbeta med andra kulturarrangörer utanför skolan/förskolan.

Barnen ser annat än föreställningar, möter även skådespelare, författare och ser därmed kulturen från flera olika håll.

Alla berörda får större överblick över vad som händer inom barn och ungdomskulturen.

Eget skapande uppmuntras och förstärks i möten med professionella kulturutövare

Kulturkalender Förskola/skola

Ett exempel på hur information om aktuella kulturarrangemang ges till personal inom skola och förskola, politiker, tidningar, länsinstitutioner, berörda skådespelare och musiker m.fl. inför varje ny termin.

Vad säger kultur(läro)planen om Teater?

Allmänna mål: Teater

- Alla elever/barn ska se en teaterföreställning per år.
- Under skoltiden i Arvidsjaur ska alla elever ha lärt sig hur en teaterproduktion framställs.
- Sträva efter ett samarbete mellan kulturinstitutioner i samhället såsom skolan, teaterföreningen, kulturen, teatergrupper, studieförbund, Norrbottensteatern och Riksteatern för att bättre samordna och nyttja alla kulturresurser.
- Uppmuntra elevernas eget agerande.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen:

- Elever på estetiska programmet och kulturgruppen på högstadiet och gymnasiet deltar vid beställandet av föreställningar och är även marknadsförare av teaterföreställningarna.
- Sträva efter att elever deltar i ex Riksteaterns utbudsdagar i Luleå.
- Samordning mellan stadierna/skolorna och förskolorna ska ske så att alla publikplatser används under en föreställning.
- Information om teaterföreställningarna ges genom den terminsvisa kulturkalendern så att elever och lärare kan bearbeta föreställningarna i förväg.
- Skolan kan ta hjälp av Unga Arrangörer som består av en grupp ungdomar som på fritiden arrangerar teaterföreställningar utanför skolan.
- I största möjligaste mån dra nytta av besökande teatergrupper för att nå målen, t. ex. eleverna får se hur man bygger upp en teater och träffar skådespelare som berättar om sitt arbete etc.
- Sträva efter att sminkör/dramaturg/kostymarbetare besöker skolan och berättar om sitt jobb.
- Kringarrangemang vid teaterbesök ska i så stor utsträckning som möjligt ordnas, t. ex. ska eleverna själva ge tackblommor efter föreställningens slut.
- Vid offentliga teaterföreställningar kan elever vid grundskolan hjälpa till som arrangörer. Eleverna får på detta sätt inblick i en teaterproduktions alla led.
- Skolans egna teaterproduktioner ska lyftas fram och spelas inom och gärna utanför skolan.
- Elever ska i så stor utsträckning som möjligt agera/medverka i teateruppsättningar.
- För eget skapande finns dockteaterscenen att låna.
- Skolelever ska få chans att spela offentlig teater såsom den s.k. Balkongteatern.

Teater i skolan, lite historik

Trettioalet. 1934 erbjöd Riksteatern skolorna runt om i landet föreställningar som var specialgjorda för barn. Klent intresse. Teatern störde skolarbetet.

Fyrtioalet. 1941 startade Ingmar Bergman barnteatern Sagoteatern i Medborgarhuset i Stockholm. När publiken var uttömd åkte den unga ensemblen på turné till mer avlägsna skolor. Teatern lades ner efter en säsong. 1947 startades Skolbarnsteatern som kom att bestå fram till i början av 70-talet.

Femtiotal: Marionetteatern i Stockholm fick ett ekonomiska bidrag på villkor att hälften av föreställningarna skulle spelas för barn och ungdomar.

Sextioalet: I början av 60-talet gjordes några teaterundersökningar. Trots decennier av en kulturpolitik som satsat på att sprida teater och annan kultur till hela landet, var det fortfarande bara en liten del som någonsin kom i kontakt med teater. De insikterna var en viktig grogrund för ett starkt uppsving för barnteater under andra hälften av 1960-talet. Många menade att enda sättet att åstadkomma en teater som nådde alla var att spela för barn och ungdomar i skolan. 1965 inrättade Riksteatern en särskild skolteateravdelning.

Georg Fant, som 1967 blev chef för landets första regionteater, Norrbottensteatern, förklarade att en tredjedel av teaterns resurser skulle reserveras för föreställningar för den unga publiken. I läroplan för grundskolan 1969 slogs fast att "det är viktigt för barn och ungdom att få uppleva även professionell teater och att lärarna hade ansvar för att förbereda och efterarbeta föreställningarna".

Sjuttioalet: När regionteatern byggdes ut över hela landet blev barnen och ungdomarna en viktig publik och skolan det ställe där teaterkonsten skulle nå ut till alla. Synen på skolteatern som en folkteater som når ut till alla - oavsett om man kommer från en rik eller fattig familj eller om barnens föräldrar är vana teaterbesökare eller inte - har bestått genom åren.

Nittioalet: Svensk barn- och ungdomsteater ses som ett föredöme världen över

Tjugohundratalet: Vart är vi på väg?

Vad säger kultur(läro)planen om Musik?

Skulptur utanför vårdcentralen i Arvidsjaur

Allmänna mål: Musik

- Genom avtal med Norrbottensmusiken får varje årskull uppleva en konsert av professionella musiker.
- Under skoltiden i Arvidsjaur ska alla elever ha kommit i kontakt med professionella musiker och förstå hur en musikproduktion skapas.
- Sträva efter ett samarbete mellan olika musikinstitutioner i samhället, såsom skola, kulturen, lokala musikföreningar, församlingen, Norrbottensmusiken, olika musikgrupper m.fl. för att bättre samordna och nyttja alla resurser.
- Uppmuntra eget musicerande.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen:

- Elever på estetiska programmet och kulturgruppen på högstadiet och gymnasiet deltar vid beställandet och marknadsförning av föreställningar.
- Sträva efter att elever deltar i ex Norrbottensmusikens utbudsdagar i Luleå.
- Information om musikföreställningarna (musiken/ kompositören/ musikgruppen) ges genom den terminsvisa kulturkalendern så att elever och lärare kan bearbeta föreställningarna i förväg.
- I största möjligaste mån dra nytta av besökande musikgrupper.
- Samordning mellan stadierna/skolorna och förskolorna ska ske så att alla publikplatser används under en föreställning.
- Sträva efter att elever under skoltiden får träffa musiker på ett annat sätt än genom föreställning och på så sätt se hela ledet i en musikproduktion, t.ex. kompositörer kommer till skolan och berättar om sitt arbete och sina verk .
- Ta tillvara på grundskolans och gymnasieskolans musik/musiker.
- Ta tillvara på musikskolan.
- Musikskolan ordnar musikdagar/konserter.
- Ta in lokala musiker där det är möjligt ex i vårkonserter eller kaféer.
- Verka för att ordna offentliga musikcaféer för och av barn.
- Arbeta för att barnen får uppträda för varandra.
- Uppmuntra sång i alla stadier.
- Ta tillvara på bygdens egen musik t.ex. jojk och sånger på bondska.
- Vid tillfälle sjunga och spela för boende inom äldrevården.

Vad säger kultur(läro)planen om Dans och Rörelse

Allmänna mål: Dans/rörelse

Två dansare från Outokompo vid träälgarna utanför Medborgarhuset 2003

- Bygga upp ett intresse och en förståelse för dans i alla dess former.
- Att arrangera dansföreställningar med professionella dansare.
- Att genom samarbete med skola, kulturen, studieförbund, länsdanskonsulenterna i Piteå, Dans i Nord och andra intresserade sprida och utveckla dansintresset i Arvidsjaur, dans både som sällskapsdans och uttrycksmedel för att bättre samordna och nyttja alla resurser.
- Uppmuntra elevernas eget dansande.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen:

- Alla barn bör lära sig att använda sin kropp i rytmisk rörelse så tidigt som möjligt.
- Barnen ska ha sett ett antal dansföreställningar under sin skoltid.
- Information om aktuella dansgrupper/föreställningar/dansprojekt ges genom den terminsvisa kulturkalendern till skolpersonal m.fl.
- I samband med dessa föreställningar sträva efter att ordna workshops och/eller andra kringarrangemang för att stimulera intresset för dans.
- Sträva efter att hitta nya samarbetsprojekt i syfte att utveckla alla former av dans.
- Samarbeta med och stödja Dans i Nord i strävan efter att samordna dansresurser i länet. Kan ske exempelvis genom att arrangera studiedagar, dansföreställningar m.m.

Vad säger kultur(läro)planen om Konst/Bild/Form?

Allmänna mål: Konst, bild och form

- Sträva efter ett samarbete mellan olika kulturinstitutioner i samhället såsom skolan, studieförbund, kulturen, lokala förmågor, riksutställningar, Norrbottens Museum m.m. för att bättre samordna och nyttja alla resurser.
- Alla elever/barn ska under sin skoltid i Arvidsjaur ha besökt offentliga utställningar.
- Elever ska känna till konsten i och från Arvidsjaur. (Kommunens satsningar på konst, såsom offentliga utsmyckningar m.m)
- Uppmuntra och lyfta fram elevers eget bildskapande.

Bild av Sofia Wikberg till utställningen Unga Skapare Arvidsjaur

Handlingsplan. Hur vi kan arbeta mot målen:

- Skolorna ska i så stor utsträckning som möjligt få information om vilka offentliga utställningar som visas under året för att kunna nyttja dem. Ge information om konstarrangemang till alla berörda genom den terminsvisa kulturkalendern.
- Framställa material som skolor kan nyttja om exempelvis offentliga utsmyckningar i Arvidsjaur, om konst på Ringelskolan, m.m.
- Uppmärksamma Konstens vecka v 40.
- Eleverna får information om / tittar på den konst som finns på den egna skolan.
- Konstnärer på besök i skolor. Kanske i anslutning till en offentlig utställning.
- Sträva efter att elever ska ha sett en konstnär "i aktion".
- Skolorna ska dels ha besökt utställningar och eleverna ska själva ha gjort en utställning som visas offentligt.
- Arbeta för en vårsalong. Elever gör själva kostantverk som visas offentligt.
- Förskolans dag används som vårsalong. Barnen gör teckningar som sätts upp på tvättlinor mellan träd längst Storgatan.
- Alla skolbarn ska veta hur man gör en snöskulptur.
- Uppmuntra elever på estetiska programmet att göra praktikperioder på grundskolan för att sprida sitt konstintresse.
- Ge skolan möjlighet att visa sin konst offentligt genom bl.a. Konstväggen på kommunalkontoret, sommarutställning i skyltfönster längs Storgatan och genom utställningar på Föreningshuset Brittgården.

Vad säger kultur(läro)planen om Film och Video?

Allmänna mål:

- Filmens olika dimensioner ska främjas: Att se och uppleva film är en dimension. Att analysera och lära sig förstå den rörliga bildens språk ger en annan dimension. En tredje dimension är att själv få möjlighet att uttrycka sig med rörliga bilder.
- Lyft fram filmen! Och ortens filmare.
- Samarbeta med andra institutioner exempelvis Film Pool Nord i Luleå (där bl.a. Arvidsjaurs Kommun är en av länets nio delägarna) som har anställt en skolbiokonsulent.
- Video och filmprojekt som sommarjobb för äldre elever.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen:

- Sträva efter nya samarbetsprojekt för att utveckla filmintresset.
- Stödja filmprojekt inom skolan.
- Under skoltiden se ett antal filmer. Bearbetning före och efter.
- Uppmuntra att göra korta spelfilmer. På Galaxen finns redigeringsmöjligheter.
- Visa på Arvidsjaurs Kommuns fotoarkiv som finns på internet.
- Visa dokumentärer om gamla Arvidsjaur, bl. a. Åke Edströms filmer.

Vad säger kultur(läro)planen om Litteratur/Bibliotek?

Mål för barn- och skolbiblioteksverksamheten vid Arvidsjaurs kommunbibliotek

Allmänna mål:

- Barn- och ungdomsverksamheten skall verka för att uppmuntra och stimulera både barn och föräldrar till läsning samt att locka till besök på biblioteket
- Att barn och lärare har god kännedom om barn- och ungdomslitteratur
- Att barn och lärare kan orientera sig i bibliotekets samlade mediebestånd
- Att barn och lärare kan söka information med hjälp av olika/relevanta hjälpmedel (t.ex. Internet, uppslagsverk)

Förskolan, 0-5 år:

- Att föräldrar och förskolepersonal känner till språkets och läsandets betydelse.

6-åringar (år 0):

- Att genom bokleken ge barnen en första rolig/positiv/stimulerande bild av biblioteket

År 1-3:

- Att eleverna kan använda sig av skolbiblioteket som informationskälla samt källa till fritidsläsning.

År 4-6:

- Att eleverna kan använda sig av folkbiblioteket och skolbiblioteket som informationskälla samt källa till fritidsläsning.
- Att eleverna kan söka litteratur själva samt kan använda sig av både tryckta och digitala medier.

Litteratur/Bibliotek

Handlingsplan för barn- och skolbiblioteksverksamheten vid Arvidsjaurs kommunbibliotek

Allmänt:

- Barnbibliotekarien presenterar ny barn- och ungdomslitteratur för lärare år 0-6, i samhället två gånger per år, i byarna en gång per år.
- Barnbibliotekarien och Kultursamordnaren barn/ungdom uppmärksammar den riksomfattande barnboksveckan genom att ordna t.ex.:
  - sagostunder på biblioteket för förskolan
  - ”tankens fiskedamm”
  - barnens egenproducerade böcker ställs ut på biblioteket
  - tipsrunda med bokpriser
  - informationssökningsfrågor med vinster
  - lotteri - alla barn som lånar böcker på biblioteket under barnboksveckan får en lott och har chansen att vinna ett pris
  - minimusikcafé – av och för barn
  - bokutställningar
  - författarbesök – som förbereds av barnbibliotekarien och berörd lärare
- Världsbokdagen
Barnbibliotekarien och skolans personal uppmärksammar världsbokdagen på skolorna. Barnbibliotekarien besöker ett antal klasser och berättar om världsbokdagens ursprung, berättar en gammal saga/myt samt lottar ut några böcker i varje klass.
- Att bibliotekarien, tillsammans med lärarna, driver ett projekt varje läsår, inriktat på olika målgrupper, finansierat av Kulturrådet om pengar beviljas, för att stimulera och öka intresset för barn- och ungdomslitteratur.

Litteratur/Bibliotek

Förskolan, 0-5 år:

- Alla nyblivna föräldrar får ett brev hemskickat som innehåller en kort information om barns språkutveckling samt en inbjudan till att hämta "Barnens första bok".
- En gång per år bjuds nyblivna föräldrar in till biblioteket för information om språkutveckling, nya barnböcker och vad biblioteket har att erbjuda.
- Bibliotekarien besöker kyrkans olika föräldragrupper för att presentera barnlitteratur och informera om barns språkutveckling.
- Dagis och förskolor besöker biblioteket för boklån.
- På vissa av kommunens förskolor finns läslustombud. Bibliotekarien och läslustombuden träffas en gång per termin och diskuterar kring olika teman (t.ex. högläsning eller faktaböcker för barn). Bibliotekarien presenterar även nya barnböcker.
- Kommunens 5-åringar bjuds in till biblioteket för sagostund och visning av biblioteket. Sagostunden ska bestå av tre delar: berättande utan bok, fabler och rim & ramsor.

6-åringar, år 0:

- Boklek för kommunens alla 6-åringar. Syftet med bokleken är att på ett roligt och lekfullt sätt visa och lära barn vad bibliotek och böcker är, hur man hittar på bibliotek, vilka olika medier som finns på bibliotek och hur man använder sig av och handskas med böcker. Bokleken består av fem träffar, två på huvudbiblioteket/filialbiblioteket och tre på skolbiblioteket. Barnbibliotekarien och kultursamordnaren tar hand om träff ett och fem medan 6-årspersonalen ansvarar för träff två, tre och fyra. I samband med sista träffen får barnen en bok som gåva ("Barnens andra bok").

Litteratur/Bibliotek

Arvidsjaur

År 1: Boklek

Barnbibliotekarien och kultursamordnaren träffar eleverna i år 1 för en uppföljning och repetition av Boklekskursen i 6-års.

År 2: Boklek

Syftet med Boklek, år 2 är att utveckla kunskaperna från kursen i 6-års. Under Bokleken får barnen bl.a. lära sig vilka medier som finns på och hur man hittar i skolbiblioteket, hur man söker i katalogen (sökning på författare och titel) samt hur man lånar böcker på skolbibliotekets OPAC.

År 3: Bokprat med utdelning av läsdagbok

I början av läsåret bjuds eleverna i år 3 in till folkbiblioteket där barnbibliotekarien bokpratar. Barnen får även var sitt ex av En bok för alla "Läsdagbok" som gåva från biblioteket.

År 4: Författarbesök

I samband med barnboksveckorna får eleverna i år 4 besök av en barnboks författare. Författarbesöken förbereds av barnbibliotekarien och berörda lärare.

År 5: Informationssökningskurs.

Eleverna får lära sig hur man söker information i både tryckta (t.ex. uppslagsverk, atlas) och digitala (t.ex. databaser, Internet) källor. Kursen är ett samarbete mellan barnbibliotekarien och berörda lärare och avslutas med en examen på folkbiblioteket i samband med barnboksveckorna.

Litteratur/Bibliotek

År 6: Bokjuryn

Bokjuryn är ett läsfrämjande projekt för barn och ungdomar som går ut på att barnen får rösta fram vilken som varit deras favoritbok under det gångna året. Projektet är ett samarbete mellan skolor, bibliotek och förlag och når ut över hela Sverige. Barnen kan rösta på alla barn- och ungdomsböcker som givits ut under det gångna året. I januari besöker barnbibliotekarien de klasser som deltar i Bokjuryn och presenterade ett antal böcker för eleverna. Utgångspunkten för bokpraten var Bokjuryns 100-lista. Därefter läser eleverna dessa böcker och i april röstas årets bästa bok fram. Rösterna räknas och skickades till Stockholm och i slutet av maj redovisas resultatet för hela landet. I samband med detta besöker barnbibliotekarien klasser som deltagit i Bokjuryn för en liten avslutning där resultatet av röstningen i hela landet presenterades, men även resultatet av röstningen i Arvidsjaur. Vid detta tillfälle lottades även ett antal vinster ut bland de barn som röstat.

Glommersträsk och Moskosel

År 1: Boklek

År 2: Boklek

År 3: Läsdagbok

År 4-6: Författarbesök

År 5: Informationssökning

År 1-6: Bokprat/Bokjuryn

Vad säger kultur(läro)planen om Kulturhistoria

Gamla Prästgården
Arvidsjaur

Allmänna mål: Kulturhistoria

- Eleverna ska under sin skoltid ha lärt känna vår lokala historia.
- Genom ett samarbete mellan olika institutioner, exempelvis skolan, sameföreningen, kulturen, hemslöjdskonsulenterna, Norrbottens museum, hembygdsgrupper i Arvidsjaur kommun m.m.

Handlingsplan: Hur vi kan arbeta mot målen:

- Eleverna ska känna till den samiska kulturen.
- Sträva efter att tillsammans med Sameföreningen arbeta fram ett program med aktiviteter där eleverna kan delta.
- Skriften: Jag bor i Arvidsjaur och i Sameland kan användas i undervisningen.
- Filmen Nilas: Om skogssamernas leverne och byggnadskonst.
- Elever ska känna till vår "bondiska" kultur.
- Visa Åke Edströms filmer om gamla Arvidsjaur.
- Skriften "Glam int å vuodda du jer!" kan användas i undervisningen.
- Skriften "Mitt Arvidsjaur" (arbetsnamn) om Arvidsjaur kommuns utveckling, varför gatorna heter som de gör, m.m. ska användas i undervisningen.
- Visa på och sträva efter att Arvidsjaur fotoarkiv används aktivt.
- I samarbete med hembygdsföreningarna utarbeta aktiviteter som kan erbjudas förskolebarn/elever.
- Sträva efter att organisera besök på hembygdsgrupper.
- Arvidsjaur och Glommersträsk's hemsida: www.arvidsjaur.se.

Exemplet

Landart med ungdomar 2004

Fridhemsskolans Konstvägg

Dansare vid och på älgarna
vid Medborgarhuset

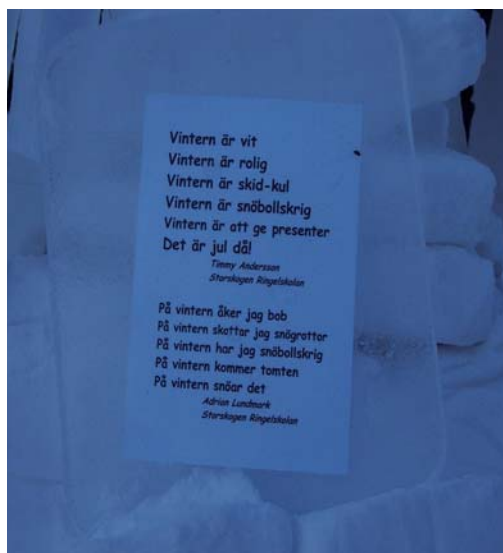
Exemplet

Sommarutställning
i skyltfönster.
Klass 5

Foto: Unga Galenskapare Arvidsjaur

Snö- och isskulptur längs
Storgatan 2005. Vinterdikter
av barn från Storskogen
Ringelskolan.

Foto: Chrisitan Winroth-Engfors
Unga Skapare 2004

Vad säger Arvidsjaur's kulturnämnd om kultur?

I skrivandet stund ser målen ur som följer men ett kulturpolitiskt program kommer under perioden 2005 – 2009 att urarbetas av kulturnämnden. När den är klar kommer den att inlemmas i kultur(läro)planen.

...kultur?

Kultur- och fritidsverksamheten är den del av kommunens livsnerv, en utvecklingskraft och skall genom allsidigt utbud berika tillvaron för människorna i kommunen, stödja eget skapande, stimulera till vidgande upplevelsefält, få människor att trivas och därigenom vilja stanna och arbeta för kommunens fortsatta utveckling.

Verksamheterna skall präglas av samarbete med andra verksamma inom kulturområdet. Barn, ungdomar och handikappade ska ges möjlighet till en allsidig fritid.

...bibliotek?

Biblioteket ska fungera som informationscentrum och träffpunkt, samt väcka intresse för böcker, läsning och kunskapsinhämtning.

Prioriterade målgrupper är barn- och ungdom samt äldre och handikappade.

Barn- och ungdomsverksamheten ska verka för att öka läsintresset hos både barn och föräldrar och locka till besök på biblioteket.

Barn- och ungdomsdepån ska vara tillgänglig för alla låntagare. I anslutning till den ska pedagogisk verksamhet för skolor och förskolor bedrivas.

Utställningar som visar skapande verksamhet eller information ska i mån av utrymme erbjudas plats. Lokala utställare ska prioriteras.

...dans?

Ett varierat dansutbud ska finnas där kommuninnevånare och besökare i alla åldrar under trevliga former kan umgås socialt.

I samverkan med skolan medverka i dansutbildning för skolungdomar.

...teater?

Teater med varierat utbud och till rimliga entréavgifter ska finnas.
Alla barn och ungdomar ska få se teater minst 1 gång/år.

...konst?

Den offentliga miljön ska utformas så att den ger estetiska upplevelser.
Genom utställningsverksamhet och köp av konst vidga människors upplevelsemöjligheter.

.../bild /film/ljud /mediaverkstan ?

Det ska finnas ett brett och varierat filmutbud och möjlighet till eget mediaskapande.
Stöd till filmstudio och barnfilmverksamhet.
Hålla mediaverkstan tillgänglig för kommunens invånare.

...musik?

Det ska finnas ett levande musikliv med mångfald.

I kommunen ska det finnas en musikskola.

Verksamheterna ska vidga och fördjupa musikupplevelserna, ge förutsättningar att förstå olika slags musik och få människor att våga närma sig musiken både som lyssnare och utövare.

...kulturminnesvård?

Dokumentera, bevara och levandegöra vår bygds historia och kulturmiljöer.

Vad säger barn och ungdomsnämnden i Arvidsjaur's Kommun om kultur?

Utdrag ur Arvidsjaur's Kommuns skolläroplan:

Vision 2010:

- lust och glädje i lärandet

Prioriterade mål:

Grunden för all verksamhet inom skolan är FN:s barnkonvention, individens ansvar, kreativitet, flexibilitet och självständigt tänkande.

Kultur(läro)plan är tagen i Kulturnämnden och Barn- och Ungdomsnämnden och gäller alltså för kulturen och skolan.

Vad säger Läroplan -94 om Kultur?

- I skolarbetet skall de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och etiska aspekterna uppmärksammas. Eleverna skall få uppleva olika uttryck för kunskaper. De skall få **pröva och utveckla olika uttrycksformer** och uppleva olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form skall vara inslag i skolans verksamhet. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna skall tillägna sig. (sid 16)

- Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola..... har **utvecklat sin förmåga till kreativt skapande** och fått ett ökat intresse för att **ta del av samhällets kulturutbud**. (sid 18)

- Skolan ska sträva efter att varje elev ska **få en inblick i** närsamhället och dess arbets-, förenings- och **kulturliv**. (sid 22)

- Alla som arbetar i skolan - skall främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och **inflytande över** den sociala, **kulturella** och fysiska **skolmiljön**. (sid 21) och även verka för att **utveckla kontakter med kultur-** och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö. (sid 22)

Vad säger FN:s barnkonvention om kultur?

FN:s barnkonvention är ett centralt dokument i diskussionen om barns och ungas yttrandefrihet, inflytande och ansvar. De artiklar som är mest aktuella i samband med kultur i skolan är 12, 13 och 31. Barn är alla människor i världen under 18 år.

FN:s Barnkonvention

Artikel 12.

1. Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dess i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 13

1. Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Artikel 31

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassat till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella livet.
2. Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.

Vad säger Aktionsgruppen för kultur?

Utdrag ur www.sou.gov.se/barnkultur/direktiv.htm

Utdrag ur rubriken: Sammanfattning av uppdraget

En aktionsgrupp för barnkultur har tillsats. Huvuduppgiften är att lämna förslag på hur barnkulturens ställning kan stärkas. Aktionsgruppen skall ta initiativ till ett s.k. modellsamarbete mellan kommuner i syfte att sprida föredömliga former för arbetet med barn och kultur. En särskild rapportör skall kartlägga barnkulturen i Sverige. Aktionsgruppen skall redovisa sitt uppdrag i en slutrapport senast den 15 april 2006.

Utdrag ur rubriken: Bakgrund

....I budgetpropositionen för 2004 (utg.omr. 17) aviserade regeringen att en särskild aktionsgrupp skulle tillsättas med uppdrag att bl.a. inleda ett s.k. modellsamarbete med ett antal kommuner. I uppdraget pröva hur professionella konstnärer och kulturutövare skulle kunna spela en större roll i bl.a. skolan än för närvarande

....För att ytterligare stärka barnkulturens ställning beslutade regeringen i juni 2004 att ur Allmänna arvsfonden satsa 60 miljoner kronor på barn- och ungdomskultur. Under en treårsperiod skall 20 miljoner kronor årligen fördelas till projekt av och för barn och ungdomar. Projekten skall syfta till att utveckla barns och ungdomars kulturengagemang och egna skapande.

Utdrag ur rubriken: Barnets rätt till kultur

...Artikel 31 i FN:s konvention om barnets rättigheter erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionen fastslår vidare att konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet. Staterna skall också uppmuntra kulturell och konstnärlig verksamhet som är lämplig och som kommer alla barn till del.

....Läroplanerna knyter kreativitet och skapande verksamhet till lärandet. I läroplanen för förskolan (Lpfö) ges uppdraget till förskolan att utveckla barns lärande genom att låta dem skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer som dans, sång, musik, drama, rytmik och rörelse liksom med tal och skriftspråk. Ett av skolans uppdrag enligt läroplanen för grundskolan (Lpo94) är

att stimulera varje elev att bilda sig och att växa med sina uppgifter. I skolarbetet skall både de intellektuella och de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Eleverna skall pröva och utveckla olika uttryck för kunskap.

....Regeringens satsning på Kultur i skolan under 1999-2001 inriktades på att kultur förstärker och stimulerar till lärandeprocesser.

....Skolans arbete med kultur och kreativitet kan inte skiljas från den pedagogiska verksamheten i övrigt och kan därför inte vara förbehållet vissa ämnen eller aktiviteter. Samverkan mellan vetenskapliga ämnen, praktiskt-estetiska ämnen och kulturlivet skapar en skola där man arbetar med frågor som unga människor är intresserade av.

...I bibliotekslagen (1996:1596) föreskrivs att varje kommun skall ha folkbibliotek och att grundskolan och gymnasieskolan skall tillhandahålla skolbibliotek.

...Statens kulturråd har i uppdrag att särskilt värna om barns och ungdomars rätt till yttrandefrihet. Rådet skall likaså värna om barns och ungdomars rätt och möjlighet att delta i det kulturella och konstnärliga livet och att få del av kulturupplevelser. Statens kulturråd har även regeringens uppdrag att stärka och vidareutveckla arbetet med kultur i skolan på nationell nivå.

Utdrag ur rubriken: Uppdraget

.....Aktionsgruppen skall lyfta fram de kommuner som etablerat former för arbetet med barn och kultur som kan tjäna som föredömen

...Aktionsgruppen skall utreda hur professionella konstnärer och kulturutövare skulle kunna få en större roll än i dag i barnens offentliga miljöer som förskolor, skolor, kulturskolor och bibliotek. Dessutom skall den undersöka hur samspelet mellan kulturliv och lärare kan stärkas. Gruppen skall också undersöka behovet av och förutsättningarna för en förbättrad samordning på olika samhällsliga nivåer för att främja tillgången till kultur i barnens offentliga miljöer.

.....Aktionsgruppen skall utreda hur professionella konstnärer och kulturutövare skulle kunna få en större roll än i dag i barnens offentliga miljöer som förskolor, skolor, kulturskolor och bibliotek. Dessutom skall den undersöka hur samspelet mellan kulturliv och lärare kan stärkas.

Utdrag ur www.sou.gov.se/barnkultur/direktiv.htm

Uppmärksamhet kring **Kultur(läro)planen**

Kultur(läro)planen

har efter begäran skickas till många kommuner

Kultur(läro)planen

har varit huvudämne på seminarium vid bokmässan i Göteborg och även fått pris

Kultur(läro)planen

har uppmärksammats i tidningen Förskolan

Kultur(läro)planen

uppmärksammas ofta av länsinstitutionerna som ett gott exempel på hur kommunerna borde arbeta med kultur för barn och ungdom

Studiedagar för bibliotekspersonal har genomförts
angående **Kultur(läro)planen** i bl.a. Norrbottens län, Stockholm Norrtälje m.m.

Vad vore livet utan kultur?

Dina **kläder** är skapade av en **modedesigner**

De **låtar** du lyssnar på är komponerade av **musiker**

Det **silversmycke** du bär är skapat/designat av en **silversmed**

Valaffischer du tittar på är designade av **grafiker/konstnärer**

Den **stol** du sitter på är skapad av en **möbeldesigner**

Tavlan du har hemma är målad av en **konstnär**

Mobiltelefonens **svarssignal** är skapad av **musiker/dig själv**

Den **bok** du läser är skriven av en **författare**

Teaterföreställningen du går på spelas av **skådespelare**

De **bilder** du hittar i boken är gjorda av en **illustratör**

En boks **layout** är skapad av en **grafisk formgivare**

Den **film** du tittar på är regisserad av en **regissör**

Fotografiet i tidningen är taget av en **fotograf**

Bilen du kör är ritad av en **industriesigner**

Loggan till Norrbottensmusiken är ritad av en **konstnär**

Den **film** du tittar på spelas av **skådespelare**

Kultur(läro)plan
Förskola/skola
Arvidsjaurs Kommun
2005-2009

Innehåll:	sid
Vad är en kultur(läro)plan och varför.	2 - 5
Vad säger kultur(läro)planen om Teater?	6 - 7
Vad säger kultur(läro)planen om Musik?	8
Vad säger kultur(läro)planen om Dans och Rörelse?	9
Vad säger kultur(läro)planen om Bild och Form?	10
Vad säger kultur(läro)planen om Film och Video?	11
Vad säger kultur(läro)planen om Litteratur och Bibliotek?	12 - 16
Vad säger kultur(läro)planen om Kulturhistoria?	17
Exemplet	18 - 19
Vad säger Arvidsjaurs Kulturnämnd om kultur?	20 - 21
Vad säger Barn- och ungdomsnämnden om kultur?	22
Vad säger Läroplan - 94 om kultur?	22
Vad säger FN:s barnkonvention om kultur?	23
Vad säger Aktionsgruppen för kultur om kultur?	24 - 25
Uppmärksamhet kring Kultur(läro)plan	26
Vad vore livet utan kultur?	27

Kn § 1

Dnr 00069/2005

870

Kulturläroplan 2005-2009

Kulturnämnden beslutade 2001-04-26 § 14 att anta Kultur(läro)plan för förskola/skola i Arvidsjaur kommun 2000-2004.

Kulturläroplanen är ett led i hur man ska kunna förverkliga politiska beslut, göra dem tydliga och konkreta. Planen är också ett förslag på hur man kan tänkas samarbeta förskola/skola och kultur. Kulturläroplanen är ett medel att se kulturarbetet långsiktigt och den ger möjlighet till ett bredare samarbete för att säkerställa barns rätt till kultur.

Kultur(läro)plan för förskola/skola i Arvidsjaur kommun har upprättats för 2005-2009.

Kulturnämnden beslutar

- ./. att anta Kultur(läro)plan 2005-2009 för förskola/skola i Arvidsjaur kommun enligt bilaga till detta protokoll.

_____

Exp till
Berörda